

Forslag

til

Lov om ændring af lov om jordfordeling mellem landejendomme

§ 1

I lov nr. 129 af 28. april 1955 om jordfordeling mellem landejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 14. februar 1983 som ændret ved § 18 i lov nr. 138 af 7. marts 1990, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Ved jordfordeling skal det tilstræbes, at arealer i det åbne land fremover er beliggende så hensigtsmæssigt som muligt i forhold til deres anvendelse. Det skal således tilstræbes, at ejendommenes arrondering og struktur forbedres ved jordfordelingen med henblik på at opnå en bedre erhvervsmæssig udnyttelse af ejendommene. Jordfordeling kan endvidere anvendes i forbindelse med køb eller salg af arealer til naturgenopretningsprojekter, naturpleje, skovtilplantning, rekreative områder og større anlægsprojekter m.v. samt til at fremskaffe erstatningsjord af hensyn til gennemførelse af sådanne projekter.

Stk. 2. Sager om jordfordeling behandles af Jordbrugsdirektoratet og jordbrugskommissionen. Anmodning om rejsning af en jordfordelingssag indgives til Jordbrugsdirektoratet.

Stk. 3. Jordfordeling gennemføres ved kendelse efter §§ 2-7. Ved afsigelse af kendelse tiltrædes kommissionen af en byretsdommer, der beskikkes af landbrugsministeren. Byretsdommeren skal være dommer i en retskreds beliggende helt eller delvis inden for kommissionens område. Dommeren overtager formandskabet i kommissionen. Endvidere tiltrædes kommissionen af et medlem, der repræsenterer realkreditinstitutter og banker og sparekasser.

Landbrugsministeren beskikker medlemmet efter forhandling med boligministeren og industriministeren.

Stk. 4. Kommissionerne bistås af Jordbrugsdirektoratet. De nærmere regler for kommissionernes virksomhed og for Jordbrugsdirektoratets bistand fastsættes af landbrugsministeren.«.

2. § 2, stk. 1, affattes således:

»Jordbrugsdirektoratet kan beslutte, at der på grundlag af en anmodning efter § 1, stk. 2, skal udarbejdes en plan til en hensigtsmæssig jordfordeling inden for et fastlagt område, eventuelt med fastsættelse af de deltagende jorders værdi ved vurdering efter nedenanførte regler.«.

3. I § 2, stk. 2, ændres »Ved kommissionens foranstaltning afholdes« til: »Jordbrugsdirektoratet indkalder til«.

4. I § 2, stk. 5, ændres »På anmodning af kommissionen udarbejder Jordbrugsdirektoratet« til: »Jordbrugsdirektoratet udarbejder«.

5. I § 3, stk. 4, ændres »nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom« til: »om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 62 af 21. februar 1984«.

6. I § 4, stk. 3, udgår »anbefalet«.

7. § 8 affattes således:

»§ 8. Udgifter ved behandling og berigtigelse af en jordfordeling i forbindelse med naturgenopretnings- eller naturplejeprojekter, skovtilplantning, etablering af rekreative områder og større anlægsarbejder m.v. betales af den, der har anmodet om at få sagen rejst.

Stk. 2. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for Jordbrugsdirektoratets arbejde og de af Jordbrugsdirektoratet afholdte udgifter i forbindelse med gennemførelse af en jordfordelingssag efter stk. 1.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for andre jordfordelingsopgaver m.v., som Jordbrugsdirektoratet udfører.«.

8. § 9 affattes således:

»§ 9. Udgifter ved behandling og berigtigelse af en jordfordelingssag, der er rejst efter anmodning fra private lodsejere, og hvor det primære formål er at gennemføre arronderingsforbedringer af hensyn til ejendommenes jordbrugsmæssige drift, betales af Statskassen, medmindre andet fastsættes.

Stk. 2. Ved jordfordeling efter stk. 1 betales en afgift på 5 pct. af jordværdien af de arealer, der omlægges ved jordfordelingen. Afgiften indbetales til Jordbrugsdirektoratet.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om fordeling blandt lodsejerne af betalingen af den i stk. 2 nævnte afgift samt for opkrævning af afgiften.«.

9. § 12 affattes således:

»§ 12. Landbrugsministeren bemyndiges til af Statskassens midler at afholde de med denne lovs gennemførelse forbundne udgifter.

Stk. 2. Landbrugsministeren bemyndiges til af Statskassen at anvende de fornødne beløb dels til opfyldelse af krav, som anerkendes af kommissionen efter bestemmelsen i § 5, stk. 1, og som ikke dækkes af andre, dels som tilskud til særlige foranstaltninger, der anbefales af kommissionen som undtagelsesvis påkrævet til gennemførelse af en hensigtsmæssig plan efter §§ 2-6.

Stk. 3. Fornøden bevilling i henhold til stk. 1 og 2 søges på de årlige finanslove.

Stk. 4. Landbrugsministeren bemyndiges til at dække midlertidige likviditetsbehov i forbindelse med gennemførelse af jordfordeling i henhold til denne lov ved træk på statens konto i Danmarks Nationalbank.

Stk. 5. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for det arbejde, der udføres af jordbrugskommissionen, herunder også de tiltrædende medlemmer, og af lodsejerudvalget.«.

10. I § 13 udgår *stk. 1, 2. pkt., og stk. 2.*

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 1990.

Stk. 2. Loven har virkning for jordfordelings-sager, der rejses efter dens ikrafttræden.

Stk. 3. I jordfordelingssager, hvor jordbrugskommissionen inden den 1. juli 1990 har besluttet, at der er grundlag for at udarbejde en jordfordelingsplan, finder reglerne i lov nr. 129 af 28. april 1955, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 14. februar 1983 som ændret ved lov nr. 138 af 7. marts 1990, fortsat anvendelse. Bestemmelsen i § 1, nr. 6, finder dog anvendelse for igangværende sager.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. *Indledning*

Ved jordfordeling tilstræbes at samle spredtliggende lodder til større sammenhængende arealer med henblik på en mere rationel og driftsøkonomisk udnyttelse. For landbrugsejendomme søges jordtilligget placeret så tæt ved bygningerne som muligt og i færrest mulige lodder.

Den første danske jordfordelingslov var lov nr. 86 af 29. marts 1924 om foranstaltninger til fremme af en hensigtsmæssig jordfordeling mellem landejendomme i de sønderjyske landsdele. Denne sønderjyske ordning blev i 1931 suppleret med en mere begrænset ordning for jordomlægninger i Ribe amt og i 1941 for hele landet.

Den første landsdækkende jordfordelingslov kom i 1949. Den nugældende jordfordelingslov er fra 1955, og den er løbende revideret.

Interessen for at gennemføre jordfordeling har været størst i Sønderjylland og i de nord- og vestjyske amter. Efter den gældende lov afholdes samtlige udgifter ved behandling og berigtigelse af jordomlægninger, der gennemføres ved kendelse, af det offentlige.

I perioden 1971-81 er der i gennemsnit afsagt 14 foreløbige kendelser pr. år, mens der i perioden 1982-88, hvor bevillingerne forøgedes, er afsagt 22 foreløbige kendelser pr. år. Tilsvarende er der i perioden 1971-81 omlagt 2377 ha i gennemsnit pr. år med et gennemsnitligt antal deltagende ejendomme pr. år på 565. De tilsvarende tal for perioden 1982-88 er henholdsvis 5274 ha og 1081 ejendomme pr. år.

Om Folketingets behandling af lov nr. 129 af 28. april 1955 henvises til Folketingstidende 1954-55, sp. 1770, 1909, 3104, A.673, B.221 og C.289.

Jordfordelingsloven blev ændret ved lov nr. 700 af 21. december 1982, jf. Folketingstidende 1982-83, sp. 1039, 1461, 3286, 3576, A.895, B.775 og C.145.

Jordfordelingsloven er endvidere ændret ved lov nr. 138 af 7. marts 1990 om ændring af forskellige lovbestemmelser som følge af lov om udstykning og anden registrering i matriklen, jf. Folketingstidende 1989-90, sp. 64, 400, 5465 og 5891. Denne lovændring,

der træder i kraft den 1. juli 1990, tilsigter en klar adskillelse mellem omkostninger i forbindelse med Kort- og Matrikelstyrelsens virksomhed og omkostninger, der er forbundet med jordfordeling, og som hidtil er afholdt af Statskassen. Efter den 1. juli 1990 skal der således ydes betaling for kopier af matriklens kort og oplysninger m.v. samt efter 1. april 1991 tillige for registrering i matriklen af de matrikulære forandringer i en jordfordelingssag.

2. *Baggrunden for lovforslaget*

Lovforslaget er et led i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering.

Forslaget om afbureaukratisering af jordfordelingsaktiviteterne skal ses på baggrund af strukturudviklingen i landbruget og de senere års justering af landbrugspolitikken.

Ændringerne af landbrugsloven i 1989, der har skabt mere fleksible rammer for strukturudviklingen inden for jordbrugserhvervene, tager sigte på at give den enkelte jordbruger bedre mulighed for at etablere en bedrift, der svarer til den pågældendes ønsker og muligheder. Der er således lagt vægt på at skabe de bedst mulige rammer for jordbrugets erhvervsøkonomiske udvikling med henblik på at mindske afhængigheden af offentlige støtteordninger.

Under hensyn hertil findes det hensigtsmæssigt at begrænse de offentligt finansierede, private jordfordelinger, at stille særlige kvalitetskrav til sådanne jordfordelinger og gennem indførelsen af en brugerbetaling at sikre jordfordelingernes privat- og samfundsøkonomiske interesse.

Lovforslaget skal endvidere ses på baggrund af Struktur- og Planudvalgets 2. delbetænkning om opfølgning af marginaljordsstrategien i Landbrugsministeriets lovgivning m.v. (Betænkning nr. 1145, Landbrugsministeriet, august 1988). Udvalget foreslog bl.a., at jordfordeling anvendes som virkemiddel til samling og omlægning af jorder i forbindelse med etablering af skovområder, naturgenopretningsprojekter og større naturplejeforanstaltninger. Udvalget har således anbefalet, at jordfordelingslovens formålsbestemmelse gøres bredere, og at Miljøministe-

riet (Skov- og Naturstyrelsen), amtskommuner og kommuner bliver sagsrejsningsberettigede.

Jordfordeling gennemføres ikke blot med henblik på arronderingsmæssige forbedringer og begrænsning af landbrugsfærdsel på offentlige veje, men også i tilknytning til naturgenopretningsprojekter, nye vej-anlæg eller andre projekter. I de sidstnævnte tilfælde kan jordfordeling bidrage til at begrænse de jordbrugsmæssige gener af sådanne anlæg, og jordfordeling i forbindelse med offentlige indgreb bør derfor som hidtil finde sted og finansieres af det offentlige.

3. Hovedtræk i lovforslaget

I overensstemmelse med Struktur- og Planudvalgets anbefalinger foreslås lovens formålsbestemmelse gjort bredere og kredsen af sagsrejsningsberettigede udvidet.

Det foreslås, at jordfordelingssager, der har et landbrugsmæssigt sigte, og som rejses af private lods ejere, fortsat finansieres af det offentlige, idet aktivitetsniveauet fremover skal svare til niveauet i 1970'erne, og idet der indføres en brugerbetaling i form af en afgift på 5 pct. af værdien af de jorder, der indgår i jordfordelingen.

Med hensyn til jordfordelinger, der har et miljømæssigt sigte, eller som gennemføres i forbindelse med offentlige indgreb m.v., foreslås det, at udgifter til behandling og berigtigelse af disse sager fremover betales af den, der anmoder om, at der søges gennemført en jordfordeling.

Det foreslås derfor, at den i finansloven for 1990 åbnede mulighed for, at Jordbrugsdirektoratet kan udføre jordfordelingsopgaver som indtægtsdækket virksomhed, indarbejdes i loven, jf. også pkt. 5.1. nedenfor.

Endvidere foreslås det, at bestemmelserne i den gældende lovs § 9 om behandling af mindre jordfordelingssager ophæves.

Herudover foreslås enkelte ændringer af procedurermæssig og redaktionel karakter m.v.

4. Høring

Lovforslaget har været forelagt følgende organisationer: Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes Landsforening, De danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger, Den danske Landinspektørforening, Den danske Bankforening, Danmarks Sparekasseforening og Realkreditrådet.

5. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser

5.1. Jordfordeling i forbindelse med offentlige projekter m.v.

En række jordfordelingssager, der rekvireres efter lovens ikrafttræden, skal ifølge forslaget være fuldt indtægtsdækkede.

Som konsekvens heraf er der på finansloven for finansåret 1990 oprettet en ny finanslovskonto 11.05.02 Jordbrugsdirektoratet, indtægtsdækket virksomhed. Der påregnes heraf afholdt udgifterne til 3,7 årsværk. De samlede udgifter forventes at udgøre 2,2 mill. kr., der vil blive dækket af indtægter ved planlægning og gennemførelsen af nye jordfordelingssager, rejst af offentlige myndigheder.

De nye jordfordelingssager påregnes fortrinsvis at vedrøre arbejde i forbindelse med vej anlæg og naturgenopretningsprojekter, blandt andet i Skjern-Å området.

5.2. Jordfordeling efter anmodning fra private lodsejere

Der verserer for tiden ca. 200 jordfordelingssager, der er påbegyndt efter de hidtidige regler, og hvor staten har forpligtet sig til at afholde udgifterne. På finansloven for finansåret 1990, konto 11.05.01 er optaget en bevilling på 15,32 mill. kr. hertil og regnet med et årsværkforbrug på 21,5.

Afslutningen af samtlige verserende sager forventes tidligst at kunne ske i 1994, men ressourceforbruget vil være jævnt faldende i perioden.

Som nævnt ovenfor, skal der fortsat kunne gennemføres private jordfordelinger, men med brugerbetaling svarende til 5 pct. af værdien af de omlagte jorder, og med et aktivitetsniveau svarende til 13 årsværk. Jordbrugsdirektoratets ressourcer til jordfordeling vil blive reduceret i takt med færdiggørelsen af igangværende jordfordelingssager, hvorefter ressourceforbruget vil blive fastholdt på 1992-niveauet. Nye private jordfordelingssager vil kunne rejses i takt med frigørelsen af de fornødne ressourcer hertil. Igangværende jordfordelingssager afsluttes inden for sædvanlige tidsrammer.

5.3. § 9-tilskud i mindre jordfordelingssager

På baggrund af finansloven 1990 er der ikke givet tilsagn om tilskud efter den gældende lovs § 9 i mindre jordfordelingssager, hvor ansøgning herom er indgivet efter 1. januar 1990. Der er derimod i 1989 og tidligere givet tilsagn om tilskud, som endnu ikke er udnyttet. Der påregnes anvendt et beløb på op til 1.600.000 kr. i 1990 og 800.000 kr. i 1991 i forbindelse med disse tilsagn.

Finansielle konsekvenser

Tabel 1. Statens personalebehov

	1990	1991	1992	1993
<i>Årsværk:</i>				
Jordbrugsdirektoratet				
Gældende lov	21,5	18,5	13,0	9,5
Ny lov	0	0	0	3,5
I alt	21,5	18,5	13,0	13,0
Jordbrugsdirektoratet				
Indtægtsdækket virksomhed	3,7	3,7	3,7	3,7

Tabel 2. Statens udgifter til administrationen m.v. excl. moms.

Mill. kr. (1990 FL-niveau)	1990	1991	1992	1993
<i>Personaleudgifter:</i>				
Jordbrugsdirektoratet, § 11.05.01				
Gældende lov	5,34	4,1	3,0	1,9
Ny lov	0	0	0	1,0
<i>Øvrige udgifter:</i>				
Jordbrugsdirektoratet, § 11.05.01				
Gældende lov	9,98	8,0	6,0	4,5
Ny lov	0	0	0	1,6
I alt:	15,32	12,1	9,0	9,0
<i>Indtægter via afgift:</i>				
Jordbrugsdirektoratet, § 11.05.01	-	-	-	0*
Jordbrugsdirektoratet, § 11.05.02				
Indtægtsd.virksomhed				
Udgifter	2,16	2,2	3,1	2,9
Indtægter	2,4	2,4	3,4	3,2
Jordbrugsdirektoratet, § 11.05.03				
§-9 tilskud	1,6	0,8	-	-

* Den foreslåede afgift på 5 pct. af værdien af omlagte arealer vil give en indtægt ca. 1 år efter, at nye sager er rejst, jf. bemærkningerne til nr. 8. Indtægten skønnes at udgøre ca. 1 mill. kr. i 1994, og den skønnes at stige til ca. 3 mill. kr. årligt, når ressourcerne til jordfordeling udnyttes fuldt ud til behandling af sager, der er rejst efter lovændringen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovens formålsbestemmelse foreslås udvidet, således at det klart fremgår, at jordfordeling også kan an-

vendes til at afbøde generne af offentlige indgreb i et landbrugsområde.

Hidtil er langt de fleste jordfordelingssager gennemført for at opnå arronderings- og strukturmæssige forbedringer af hensyn til den landbrugsmæssige

drift af arealerne. Med hensyn til arealernes beliggenhed m.v. vil de kvalitetskrav, der anvendes i jordfordelingssager som hovedregel være strengere end landbrugslovens almindelige krav.

I de senere år har der været en stigende interesse for, at der ved gennemførelse af en jordfordeling også tages hensyn til andre arealinteresser i det åbne land. En jordfordeling kan på en hensigtsmæssig måde bane vejen for gennemførelsen af mere arealkrævende offentlige projekter som f.eks. naturgenopretning, skovtilplantning og naturpleje, idet jordfordeling på den ene side kan anvendes til at samle arealer med henblik på etablering eller opretholdelse af en planlagt udnyttelse af de pågældende arealer, og på den anden side medvirke til, at der så vidt muligt fremskaffes erstatningsarealer, der ligger hensigtsmæssigt for driften af de ejendomme, der skal afgive jord.

På den baggrund foreslås det, at enhver der har en retlig interesse i rejsning af en jordfordelingssag, herunder også andre myndigheder med væsentlige arealinteresser i det åbne land, får mulighed for at indgive anmodning om rejsning af en jordfordelingssag. En kreds af lodsejere vil således fortsat kunne fremsætte anmodning, og det vil som hidtil kunne ske f.eks. gennem en konsulent eller en landinspektør.

Det bemærkes, at bestemmelserne om jordbrugskommissionernes nedsættelse m.v. nu findes i landbrugsloven. De nye jordbrugskommissioner sekretariatsbetjenes af amtskommunerne i sager vedrørende landbrugsloven og en række støttelove. Men på grund af Jordbrugsdirektoratets specialviden og erfaringer foreslås det, at Jordbrugsdirektoratet fortsat er sekretariat for jordbrugskommissionerne ved behandling af sager om jordfordeling, og at Jordbrugsdirektoratet betaler for kommissionernes virksomhed for så vidt angår jordfordelingssager. Finansieringen medregnes ved den samlede brugerbetaling.

Den foreslåede ændring i stk. 3 er af redaktionel karakter og skal ses på baggrund af det forhold, at de hidtil gældende regler i lovens § 9 for behandling af mindre jordfordelingssager foreslås ophævet.

Det foreslås endvidere, at henvisningen til loven om landvæsensretter udgår, og at hjemlen i lovens § 1, stk. 4, udnyttes til at fastsætte en forretningsorden for jordbrugskommissionernes behandling af jordfordelingssager.

Herudover svarer bestemmelserne til de hidtil gældende regler, idet reglerne om vederlag til de tiltrædende medlemmer dog foreslås anført i § 12, stk. 5.

Til nr. 2-4

Under henvisning til, at Jordbrugsdirektoratet har ansvaret for den økonomiske styring af de enkelte jordfordelingssager, herunder for indgåelse af kon-

trakter om jordfordelingsopgaver, der gennemføres som indtægtsdækket virksomhed, samt ansvar for, at aktivitetsniveauet for private jordfordelinger holdes inden for de årlige bevillinger på finansloven, foreslås kompetencen til at træffe beslutning om, hvorvidt en anmodning om rejsning af en jordfordeling skal imødekommes, henlagt til Jordbrugsdirektoratet. Jordbrugsdirektoratet har således også kompetence til at træffe afgørelse om omfanget med hensyn til antal deltagende lodsejere og omlagte arealer i de enkelte jordfordelingssager.

På den baggrund foreslås endvidere, at Jordbrugsdirektoratet indkalder til det indledende møde i jordfordelingssagen og redegør for sagen og for reglerne om brugerbetaling m.v. Jordbrugsdirektoratet indkalder samtidig jordbrugskommissionen til mødet.

Til nr. 5

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter.

Til nr. 6

Det foreslås, at indkaldelse til møde, hvor endelig kendelse afsiges, kan ske ved almindeligt brev, idet udgifterne til indkaldelse ved anbefalet brev er blevet uforholdsmæssigt store.

Til nr. 7

Det foreslås, at landbrugsministeren skal kunne fastsætte regler om fuld indtægtsdækning i forbindelse med jordfordelingsarbejder, der gennemføres efter anmodning fra offentlige myndigheder eller andre rekvirenter, der måtte ønske det.

Der er for jordfordelingssager tale om udgifter til aflønning af personale i Jordbrugsdirektoratet og om vederlag til jordbrugskommissionen, herunder også til de tiltrædende medlemmer, samt om udgifter til lodsejerudvalgets virksomhed. Hertil kommer udgifter til privatpraktiserende landinspektørers arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af den matrikulære sag samt til planlægningsarbejdet, der i de fleste sager udføres af privatpraktiserende landinspektører og i andre sager af Jordbrugsdirektoratet. Endelig er der tale om betaling for kopier af matriklens kort og andre nødvendige oplysninger fra matriklen og tingbogen af hensyn til sagens gennemførelse samt om betaling for registrering af de matrikulære forandringer i matriklen.

For så vidt angår statslige anlægsarbejder, der gennemføres efter ekspropriationsproceksen, skal anlægsmyndigheden ved forelæggelse af et projekt for ekspropriationskommissionen samtidig have indhentet en udtalelse fra Landbrugsministeriet om hensyn til jordkvalitet og muligheden for gennemførelse af jordfordeling. I forbindelse med ekspropriations-

kommissionens besigtigelsesforretning, jf. §§ 13 og 15 i lovbekendtgørelse nr. 62 af 21. februar 1984, udarbejder Jordbrugsdirektoratet et forslag til jordfordeling og forelægger forslaget for ekspropriationskommissionen, der tager stilling til, hvorvidt og i hvilket omfang forslaget kan godkendes som grundlag for ekspropriationen. Jordbrugsdirektoratets forslag til jordfordeling bygger på frivillige overenskomster, der er forhandlet med lodsejerne.

Til nr. 8

Det foreslås, at der fortsat inden for de bevillingsmæssige rammer kan gennemføres jordfordelinger, hvor det primære formål er at opnå arronderings- og strukturmæssige forbedringer af hensyn til den landbrugsmæssige drift af arealerne, og hvor jordfordelingssagen rejses efter anmodning fra private lodsejere. Som hidtil betales samtlige udgifter, der er forbundet med den type jordfordelinger, af Statskassen. Det foreslås endvidere, at Jordbrugsdirektoratet kan beslutte, at private jordfordelingssager, som f.eks. ikke har kunnet fremmes i henhold til stk. 1, gennemføres med fuld indtægtsdækning.

Med henblik på bl.a. at sikre, at de offentligt finansierede private jordfordelinger har tilstrækkelig privat- og samfundsøkonomisk betydning, indføres en brugerbetaling i form af en afgift på 5 pct. af værdien af de jorder, der omlægges ved jordfordelingen. Det foreslås, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler for fordelingen blandt de deltagende lodsejere af afgiftens betaling. Reglerne vil blive fastsat under hensyn til, at lodsejerne i en jordfordelingssag har forskellige interesser i sagens gennemførelse. Nogle lodsejere ønsker af afhænde jord, andre at supplere deres ejendomme, og en tredje gruppe er interesseret i en forbedret arrondering af ejendommene eller af enkelte lodder.

Det foreslås endvidere, at landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om opkrævning af afgiften. Afgiften indbetales til Jordbrugsdirektoratet, og den forventes opkrævet i forbindelse med lodsejernes indbetaling af eventuelle vederlag for jord m.v. Afgiften forfalder således til betaling på skæringsdagen, og den skal betales kort tid efter skæringsdagen. Skæringsdagen ligger normalt et halvt til halvandet år efter det indledende møde om jordfordelingen.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger, skal der betales afgift i private jordfordelingssager, der rejses efter lovændringen. Under hensyn til de bevil-

lingsmæssige rammer kan der næppe rejses nye private jordfordelingssager før 1992-93. Den foreslåede afgift forventes derfor først at give en indtægt til Statskassen i 1993-94. På baggrund af den hidtidige jordfordelingsaktivitet, ressourceanvendelse og en skønnet gennemsnitlig jordværdi på 20.000 kr. pr. ha skønnes det, at den årlige indtægt til Statskassen vil være på ca. 3 mill. kr., når Jordbrugsdirektoratets ressourcer til jordfordeling er fuldt udnyttet til behandling af nye sager.

Til nr. 9

Stk. 1-3 svarer til hidtil gældende bestemmelser.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 4 tager sigte på at tilvejebringe en hjemmel i loven, hvorefter landbrugsministeren bemyndiges til at dække midlertidige likviditetsbehov i forbindelse med en jordfordeling ved træk på statens konto i Danmarks Nationalbank, jf. tekstanmærkning nr. 61 på finansloven.

Der foreslås i stk. 5 indført en hjemmel, hvorefter landbrugsministeren kan fastsætte regler om betaling til dækning af udgifterne til jordbrugskommissionens og lodsejerudvalgets virksomhed. De nævnte udgifter afholdes af Jordbrugsdirektoratet og medregnes i den samlede brugerbetaling for så vidt angår sager, der gennemføres efter reglerne i § 8, jf. bemærkningerne til nr. 7.

Til nr. 10

Begge bestemmelser er overflødige.

Lånekassen for Sønderjylland blev ophævet ved lov nr. 103 af 29. marts 1969, således at lånekassens aktiver og passiver samt andre rettigheder og forpligtelser blev overtaget af Statskassen. Restgælden på fordringer tilhørende den gamle lånekasse var i 1983 nedbragt til 0 kr.

Til § 2

I stk. 1 fastsættes lovens ikrafttræden til den 1. juli 1990. Det foreslåede tidspunkt for lovens ikrafttræden falder sammen med tidspunktet for ikrafttræden af lov nr. 138 om ændring af jordfordelingsloven som følge af ændring af udstykningsloven.

Der er ikke i første halvår af 1990 rejst nye jordfordelingssager efter den gældende lov.

Bortset fra den foreslåede ændring i § 4, stk. 3, jf. bemærkningerne til nr. 6 har loven ikke virkning for igangværende sager.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 1 affattes således:

»§ 1. Ved jordfordeling skal det tilstræbes, at arealer i det åbne land fremover er beliggende så hensigtsmæssigt som muligt i forhold til deres anvendelse. Det skal således tilstræbes, at ejendommenes arrondering og struktur forbedres ved jordfordelingen med henblik på at opnå en bedre erhvervsmæssig udnyttelse af ejendommene. Jordfordeling kan endvidere anvendes i forbindelse med køb eller salg af arealer til naturgenopretningsprojekter, naturpleje, skovtilplantning, rekreative områder og større anlægsprojekter m.v. samt til at fremskaffe erstatningsjord af hensyn til gennemførelse af sådanne projekter.

Stk. 2. Sager om jordfordeling behandles af Jordbrugsdirektoratet og jordbrugskommissionen. Anmodning om rejsning af en jordfordelingssag indgives til Jordbrugsdirektoratet.

Stk. 3. Jordfordeling gennemføres ved kendelse efter §§ 2-7. Ved afsigelse af kendelse tiltrædes kommissionen af en byretsdommer, der beskikkes af landbrugsministeren. Byretsdommeren skal være dommer i en retskreds beliggende helt eller delvis inden for kommissionens område. Dommeren overtager formandskabet i kommissionen. Endvidere tiltrædes kommissionen af et medlem, der repræsenterer realkreditinstitutter og banker og sparekasser. Landbrugsministeren beskikker medlemmet efter forhandling med boligministeren og industriministeren.

Stk. 4. Kommissionerne bistås af Jordbrugsdirektoratet. De nærmere regler for kommissionernes virksomhed og for Jordbrugsdirektoratets bistand fastsættes af landbrugsministeren.«.

§ 1. Jordfordelinger efter denne lov kan foretages mellem landbrugsejendomme, jf. lov

om landbrugsejendomme § 2, stk. 2, såfremt ejendomsstrukturen eller jordfordelingen er uhensigtsmæssig for ejendommenes økonomiske udnyttelse, eller der i øvrigt er behov for en ændret jordfordeling.

Stk. 2. Sager om jordfordeling efter denne lov behandles af jordbrugskommissionerne, jf. § 34 i lov om statens fremskaffelse af jord og udlån til jordbrugsmæssige formål m.m. Sagerne kan rejses af landbrugsministeren, af jordbrugsdirektoratet og af interesserede lodsejere.

Stk. 3. Skal en jordfordelingssag gennemføres ved kendelse efter §§ 2-7, tiltrædes kommissionen af en byretsdommer, der beskikkes af landbrugsministeren. Byretsdommeren skal være dommer i en retskreds beliggende helt eller delvis inden for kommissionens område. Dommeren overtager formandskabet i kommissionen. Endvidere tiltrædes kommissionen af et medlem, der repræsenterer realkreditinstitutter og banker og sparekasser. Landbrugsministeren beskikker medlemmet efter forhandling med bolig- og industriministeren.

Stk. 4. Kommissionerne følger ved sagernes behandling med de fornødne lempelser reglerne i loven om landvæsensretter.

Stk. 5. Der kan efter forhandling med finansministeren tillægges kommissionernes tiltrædende medlemmer vederlag for det af dem udførte arbejde.

Stk. 6. Kommissionerne bistås af jordbrugsdirektoratet. De nærmere regler for kommissionernes virksomhed og for jordbrugsdirektoratets bistand fastsættes af landbrugsministeren.

2. § 2, stk. 1, affattes således:

»Jordbrugsdirektoratet kan beslutte, at der på grundlag af en anmodning efter § 1, stk. 2, skal udarbejdes en plan til en hensigtsmæssig jordfordeling inden for et fastlagt område, eventuelt med fastsættelse af de deltagende jorders værdi ved vurdering efter nedenanførte regler.«.

3. I § 2, stk. 2, ændres »Ved kommissionens foranstaltning afholdes« til: »Jordbrugsdirektoratet indkalder til«.

4. I § 2, stk. 5, ændres »På anmodning af kommissionen udarbejder Jordbrugsdirektoratet« til: »Jordbrugsdirektoratet udarbejder«.

§ 2. En jordbrugskommission kan beslutte, at der på grundlag af en anmodning efter § 1, stk. 2, skal udarbejdes plan til en hensigtsmæssig jordfordeling inden for et af kommissionen fastlagt område eventuelt med fastsættelse af de deltagende jorders værdi ved vurdering efter nedenanførte regler.

Stk. 2. Ved kommissionens foranstaltning afholdes et lodsejermøde, hvor der redegøres for sagen og nedsættes et lodsejerudvalg, valgt af et flertal af de fremmødte lodsejere. Indkaldelse til mødet sker ved meddelelse i dagspressen, gennem postvæsenet eller på anden hensigtsmæssig måde med 8 dages varsel. Lodsejerudvalget repræsenterer lodsejerfællesskabets interesser.

Stk. 3. ---

Stk. 4. ---

Stk. 5. På anmodning af kommissionen udarbejder jordbrugsdirektoratet efter forhandling med de enkelte lodsejere forslag til en hensigtsmæssig jordfordelingsplan med oplysning om vilkår, kontante vederlag og øvrige betingelser for planens gennemførelse.

Stk. 6. ---

5. I § 3, stk. 4, ændres »nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom« til: »om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom, jf. lovbekendtgørelse nr. 62 af 21. februar 1984«.

§ 3. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. ---

Stk. 4. Ved planen skal udlægges areal til adgangsveje af passende bredde og til andre i anledning af jordfordelingens gennemførelse

nødvendige veje m.m., hvorhos kommissionen kan træffe bestemmelser om nedlægning og ændring af private veje. Kommissionen kan ekspropriere de fornødne vejarealer efter reglerne i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation af fast ejendom.

Stk. 5. ---

Stk. 6. ---

Stk. 7. ---

6. I § 4, stk. 3, udgår »anbefalet«.

§ 4. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Lodsejere og panthavere samt berettede i henhold til leje- eller forpagtningskontrakt underrettes af kommissionen ved anbefalet brev med 14 dages varsel om tid og sted for mødet, hvori kendelse afsiges. Med samme varsel sker indkaldelse i statstidende af alle rettighedshavere i ejendommene.

Stk. 4. ---

7. § 8 affattes således:

»§ 8. Udgifter ved behandling og berigtigelse af en jordfordeling i forbindelse med naturgenopretnings- eller naturplejeprojekter, skovtilplantning, etablering af rekreative områder og større anlægsarbejder m.v. betales af den, der har anmodet om at få sagen rejst.

Stk. 2. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for Jordbrugsdirektoratets arbejde og de af Jordbrugsdirektoratet afholdte udgifter i forbindelse med gennemførelse af en jordfordelingssag efter stk. 1.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for andre jordfordelingsopgaver m.v., som Jordbrugsdirektoratet udfører.«.

§ 8. Kopier af matriklens kort og oplysninger om arealer og lignende fra matriklen, der er nødvendige for gennemførelsen af jordomlægninger efter denne lovs §§ 1-6, leveres uden gebyr.

Stk. 2. Spørgsmål vedrørende omfanget af foranstående afgiftsfritagelser afgøres endeligt af Finansministeriet efter forhandling med Landbrugsministeriet.

Stk. 3. Kommissionen kan efter nærmere af Landbrugsministeriet fastsatte regler tilstå tilskud af statskassen til dækning af udgifterne ved den for jordomlægninger nødvendige bistand af landinspektør og sagfører.

Stk. 4. Udgifterne ved behandling og berigtigelse af sager, der gennemføres ved kendelse, betales af statskassen, medmindre andet vedtages.

Stk. 5. Kommissionen kan i andre tilfælde foranledige de til gennemførelse af en jordfordelingsplan nødvendige overdragelses-, pantsætnings- og pantefrigørelsesdokumenter m.v. udstedt.

Stk. 6. Landbrugsministeriet bemyndiges til af statskassen at anvende de fornødne beløb dels til opfyldelse af krav, som anerkendes af kommissionen efter bestemmelsen i § 5, stk. 1, og som ikke dækkes af andre lodsejere efter planen, og dels som tilskud til særlige foranstaltninger, der anbefales af kommissionen som undtagelsesvis påkrævet til gennemførelse af en hensigtsmæssig plan efter §§ 2-6.

8. § 9 affattes således:

»§ 9. Udgifter ved behandling og berigtigelse af en jordfordelingssag, der er rejst efter anmodning fra private lodsejere, og hvor det primære formål er at gennemføre arronderingsforbedringer af hensyn til ejendommenes jordbrugsmæssige drift, betales af Statskassen, medmindre andet fastsættes.

Stk. 2. Ved jordfordeling efter stk. 1 betales en afgift på 5 pct. af jordværdien af de arealer, der omlægges ved jordfordelingen. Afgiften indbetales til Jordbrugsdirektoratet.

Stk. 3. Landbrugsministeren fastsætter nærmere regler om fordeling blandt lodsejerne af betalingen af den i stk. 2 nævnte afgift samt for opkrævning af afgiften.«

§ 9. Når et jordstykke overdrages til anden mand og matrikelmyndighederne finder, at overdragelsen vil virke til fremme af en hensigtsmæssig fordeling af landbrugsjorderne eller disses landbrugsmæssige udnyttelse, skal parterne uden sagens indbringelse for jordbrugskommissionen være berettiget til at opnå de i § 8, stk. 1, anførte begunstigelser.

Stk. 2. De nærmere regler for, hvilke jordoverdragelser der falder ind under denne bestemmelse, samt den fremgangsmåde, der skal iagttages af parterne, fastsættes af Landbrugsministeriet, der endvidere kan bestemme, at der ydes tilskud efter bestemmelserne i § 8, stk. 3.

9. § 12 affattes således:

»§ 12. Landbrugsministeren bemyndiges til af Statskassens midler at afholde de med denne lovs gennemførelse forbundne udgifter.

Stk. 2. Landbrugsministeren bemyndiges til af Statskassen at anvende de fornødne beløb dels til opfyldelse af krav, som anerkendes af kommissionen efter bestemmelsen i § 5, stk. 1, og som ikke dækkes af andre, dels som tilskud til særlige foranstaltninger, der anbefales af kommissionen som undtagelsesvis påkrævet til gennemførelse af en hensigtsmæssig plan efter §§ 2-6.

Stk. 3. Fornøden bevilling i henhold til stk. 1 og 2 søges på de årlige finanslove.

Stk. 4. Landbrugsministeren bemyndiges til at dække midlertidige likviditetsbehov i forbindelse med gennemførelse af jordfordeling i henhold til denne lov ved træk på statens konto i Danmarks Nationalbank.

Stk. 5. Landbrugsministeren fastsætter regler om betaling for det arbejde, der udføres af jordbrugskommissionen, herunder også de tiltrædende medlemmer, og af lodsejerudvalget.«

§ 12. Landbrugsministeriet bemyndiges til af statskassens midler at afholde de med denne lovs gennemførelse forbundne udgifter. Fornøden bevilling hertil samt til tilskud efter § 8, stk. 6, søges på de årlige finanslove.

10. I § 13 udgår *stk. 1, 2. pkt., og stk. 2.*

§ 13. Samtidig med denne lovs ikrafttræden ophæves lov nr. 370 af 25. april 1949 om jordfordeling mellem landejendomme. De i henhold til nævnte lov nedsatte jordfordelingskommissioner vedbliver af fungere indtil 31. december 1955.

Stk. 2. Lån, der i medfør af § 4, stk. 1, i lov nr. 8 af 9. januar 1940, jf. lov nr. 293 af 30. juni 1941, er ydet af midler under bestyrelse af Lånekassen for Sønderjylland, administreres fortsat af denne.

Lov nr. 138 af 7. marts 1990

§ 18

I lov om jordfordeling mellem landejendomme, jf. lovbekendtgørelse nr. 63 af 14. februar 1983, foretages følgende ændringer:

1. § 5, *stk. 3*, ophæves.

Stk. 4-6 bliver herefter stk. 3-5.

2. I § 5, stk. 5, der bliver stk. 4, ændres »jf. stk. 4« til: »jf. stk. 3«.

3. § 8, stk. 1 og 2, ophæves.

Stk. 3-6 bliver herefter stk. 1-4.

4. I § 8, stk. 3, der bliver stk. 1, ændres »sagfører.« til: »advokat og til dækning af betaling for oplysninger fra matriklen, herunder matrikelkortkopier, og gebyr i forbindelse med registrering i matriklen.«

5. I § 9, stk. 1, ændres »matrikelmyndighederne« til: »Jordbrugsdirektoratet«.

6. I § 9, stk. 2, ændres »§ 8, stk. 3.« til: »§ 8, stk. 1.«

7. I § 12 ændres »§ 8, stk. 6« til: »§ 8, stk. 4«.

Kapitel 7

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

§ 20

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. april 1991. Dog træder § 18 i kraft den 1. juli 1990.